

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad Intellectual No. 413193	“ESLOVENIA LIBRE”		CORREO ARGENTINO (Procedencia)
Redacción y Administración: Calle Victor Martínez 50 (Suc. 6) Buenos Aires, Argentina	Año (Leto) XI (6)	BUENOS AIRES, 25. JUNIJA (JUNIO) 1953	FRANQUEO A PAGAR
		No. (Štev.) 25.	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
			Victor Martínez 50* - Buenos Aires

Po dnevu mučencev-junakov

Vsakoleten spomin na žrtve, darovane v času revolucije na naši zemlji, spomin, ki ga zavestno obujamo v dneh, ko je bila zvičajno vrnjena slovenska narodna vojska in je padala pod strel komunistov, nam ponovno približa vse grozote prestanih let. Večini se orosi oko ob spominu in molitvi za padle svoje. Večini tudi je vsa veličina borbenih let vzpodbuda, da vztrajajo še naprej v svoji idejni neuklonljivosti.

A poleg lepih besed na našo nedavno preteklost včasih padejo tudi očitki in obtožbe nad našo lastno krivdo. Zdi se, kakor bi nekateri posamezniki ne imeli dovolj poguma, da bi vedno in povsod rekli in zapisali, da smo se borili in da smo v tujini zato, ker smo Slovenci in antikomunisti. Pa iz pavšalnih fraz, češ, “sami smo krivi, da smo zunaj”, ne pridejo takšni modrijani dalje v svojih zaključkih kakor oni, ki vseprek in brez treznega pomisleka kriče, češ “Narodni Odbor je kriv, pa štab je kriv, pa ta... pa ta... je kriv, kriv...” Oboji so, bom zapisali, ves čas življenja na tujem zrl v svet kot slepci, kajti ni si mogoče misliti drugega, ako pomislimo na vsa zgodovinska dejstva, katerim smo sami bili in smo še priče.

Res je, da doma ni bilo vse brez napak. Res pa je tudi, da vse napake niso mogle udušiti notranjega razpoloženja večne zdravih sil naroda, da se ne bi v odločilni uri postavil v boj proti komunizmu. Če smo prav ob koncu tega boja, ko je revolucionarni komunizem na naši zemlji bil dejansko premagan in na tleh, morali prenehati z borbo, ni krivda niti na nas samih in tudi ne na vodstvu, saj ni bilo niti enega samega Slovenca katere koli barve zraven, ko so odločili dan premirja. Pa kljub temu še naprej kriče posamezniki in se od časa do časa napihujejo lističi “krivi smo sami, da smo zunaj, krivo je vodstvo, da je 12.000 fantov šlo v smrt.”

Danes pa, ko beže tisoči in tisoči Nemcev vsak dan na zahod, danes, ko je število novih jugoslovanskih beguncev po evropskih taboriščih spet tolikšno, da bi mogli misliti na masovno emigracijo, danes, ko beže piloti z avioni, strojevodje z vlaki, žene z otroki vseh rodov in vseh narodnosti, danes nihče ne kriči “Sami so krivi.” Ko bi le malo pomislili takšni naši nergači, da je naš begunski val šel vzporedno s prvim valom splošnega umika slovanskih organiziranih antikomunistov in da je bil samo droben predhodnik nadaljnjih valov severnih in južnih Korejcev, vietnamskih redoljubov, burmanskih delavcev, češke in slovaške inteligence po puču 1948., poljskih agrarcev in drugih po prihodu Rokossovskega, potem bi razumeli, kar je nam že od prvega dne boja naprej do danes jasno: v borbo s partijo smo stopili z zavestjo, da gre na življenje in smrt. In od te borbene poti ni bilo in ni koraka vstran!

Napačno bi bilo trditi, da se za časa revolucije nismo dali okužiti z nekaterimi značilnimi potezami komunističnega miniranja. Med takšne privlačnosti komunizma spada na odlično mesto tudi blatenje političnih nasprotnikov, po namočlu “vrzi, nekaj bo že ostalo”. Trdimo, da smo se te bolezni nalezli v izdatni meri. Komaj se je našel prvi in prišepetal “NO je kriv smrti domobranci, štab je kriv vrnitve”, že so pritegnili za njim vsi tisti, ki niso pomislili, da je v istem času šlo po isti poti in na isti način v smrt okrog 25.000 Črnogorcev in Srbov, 120.000 Hrvatov, neznano število Vlasovcev in ukrajinskih borcev za svobodo, divizije Baltijcev in nešteto drugi. Nihče pa od teh nergačev ne trdi, da so njihovi narodni odbori krivi, da so šli ti tisoči mladine v smrt. Ne, za vsa druga prej kot za naše vodstvo bodo našli opravičilo, da proti vojaškemu dogovorom zaveznikov ni bilo mogoče ukreniti ničesar.

Osem let je poteklo te dni od zadnjega in največjega pokolja Slovencev. Osem velikih črnih maš je za nami. Tišine misli na pokojne nismo hoteli motiti, se pravi, upali smo, da nas bo čas zresnil in streznil. Čeprav morda današnje besede niso ponovitve obrambe

Konferenca na Bermudih dne 8. julija

Konferenca na Bermudih se bo začela dne 8. julija, pa naj ima Francija do tedaj že novo vlado ali ne. Ta datum začetka konference so objavili v Londonu, v Washingtonu komaj prikrivajo, da jim do konference na Bermudih ni ravno mnogo, edini Winston Churchill je tisti, ki ima jasen koncept o tem, kaj naj doseže ta konferenca. Ako Francija še ne bi imela nove vlade, tedaj bi se tam vršila napovedana konferenca tudi brez Francije, tako izjavljajo v Londonu. Kriza na Koreji, nejasnost v Franciji in slab uspeh De Gasperija pri volitvah v Italiji — vse to je v zadnjih tednih zelo oslabilo zahodni blok. — Novi oblastniki v Moskvi pa tudi še niso ničesar storili, kar bi kazalo, da se misli sovjetska zunanja politika že definirati. Negotovost, ki je nastala s Stalinovo smrtjo, še vedno ni odstranjena.

ZMEDA PRI TISTI, KI SO ZMEDO ORGANIZIRALI

Ako bi bilo na mestu trenutno krizo v zahodnem bloku razlagati kot delni uspeh sovjetske politike, tedaj bi bilo možno to trenutno sovjetsko prednost izmanjšati z dogodki, ki so se dogodili v vzhodnem Berlinu in ki še trajajo v vsej vzhodni Nemčiji. V vzhodnem Berlinu so člani sindikata zidarjev in stavbenikov organizirali stavko. Sklenili so protestirati proti težkim socialnim pogojem, ki vladajo v sovjetskem sektorju Berlina. Ker je vzhodna kom. vlada začela uvajati razne reforme, so delavci menili, da je prišel čas, da nastopijo s svojimi zahtevami. Tako jih je 10.000 krenilo na ulico in se podalo v sprevedu proti gradbenemu ministrstvu, kjer bi demonstrirali. Toda spreved so vodili komunistični funkcionarji sami, reditelji pa so bili člani komunistične milice, vsa policija pa je prejela nalog, da proti stavkujočim demonstrantom ne sme nastopiti. Jasno je bilo, da so stavko organizirali sovjetski agenti. Toda zgodilo se je, da je stavka organizatorjem samim ušla izpod kontrole. Berlinčani so zanj izvedeli in iz vseh delov vzhodnega in zahodnega Berlina so pridrli še ostali nezadovoljneži in namesto 10.000 jih je pred ministrstvom bilo nad 100.000 ki so protestirali ne samo proti težkim pogojem v stavbeni stroki, ampak proti sovjetskemu okupatorjem. Ker policija ni smela nastopiti, so demonstracije proti sovjetom trajale ves dan. Šele naslednji dan so sovjetski tanki v krvi zatrili nered v vzhodnem Berlinu, toda le delno, demonstracije in stavke trajajo še naprej po vsej vzhodni Nemčiji in begunci z vzhoda izjavljajo, da se v vseh satelitskih državah širi uporno gibanje proti sovjetom. Na Poljskem nastopajo močni “partizanski” oddelki, ki napadajo sovjetske transporte in rušijo sovjetske naprave.

Dasi so v Berlinu sovjeti naleteledi na slab odmev, ko so začeli nakazovati, da mislijo v Nemčiji omiliti svoj režim in pridobiti na svojo stran zlasti socialiste v zahodni Nemčiji, se v Moskvi naprej razvija smer tiste politike, ki je nastopila po Stalinovi smrti. Sovjetski oblastniki spreminjajo svojo taktiko in svoje stališče (nove ponudbe Turčiji in

pravilnosti naše borbe, so pa izraz našega stališča, da v žrtvah revolucije ne more in ne sme nihče iskati vode za svoj milin.

Celotna vrednost naših narodnih žrtev, položenih na oltar borbe za svobodo in lepšo bodočnost, je tako neprecenljiva, da je ni mogoče z ničemer omadeževati. Višino žrtve pa bo mogel pravilno presoditi šele ves slovenski narod, ko bo v miru in svobodi izrekel svojo sodbo nad najtežjimi dnevi svoje zgodovine.

Perziji, popuščanje na Koreji in v Nemčiji gre naprej) tam, kjer to sami hočejo, nočejo pa popraviti tistih “dejanj” (konec kom. napadalnosti v Aziji in pogodbo za Avstrijo), kakor to zahtevajo Eisenhower in njegovi svetovalci kot dokaz, da so v Moskvi spremenili tudi “naravo” in ne samo dlako.

KONEC SLAVE ANGLEŠKE MORNARICE

Svoji novi kraljici Elizabeti II je angleška mornarica priredila parado, ki je običajna po vsakem kronanju novega vladarja. Te parade se je udeležilo 18 držav, ki so poslale svoje zastopstvo. Priplula je tudi sovjetska križarka “Sverdlovsk”. Ameriški vojaški strokovnjak Hanson N. Baldwin piše o tej paradi in navaja, da je bilo bridko ugotovljati, kako se zaključuje slavna doba angleške vojne mornarice. Mimo kraljice so vozile angleške vojne ladje s slavimi imeni, toda v razmerju svetovnih sil te ladje ne pomenijo več kot samo še lepo tradicijo. Prvo mesto zavzema danes Združene države, ki imajo največjo tonažo vojnega ladjevja, na drugo mesto pa stopajo sovjeti, ki grade vojno brodogradnjo, ki bo po tonaži prekosilo angleško, poleg tega pa bodo to nove moderne vojne ladje, dočim mora Anglija zaradi gospodarskih težav računati samo še na ladje starega tipa. Res je, da ladjeve ne more več pomeniti isto, kar je pomenilo včasih — morja bodo poslej kontrolirala letala in podmornice, vendar se bo še desetletja poznalo tako v evropski in svetovni politiki, da odhaja Anglija s prestola pomorske velesile, na katerem je sedela, odkar je pred tremi stoletji Anglija porazila špansko-mornarico. Takrat je Španija nehala biti velesila... Edini Churchill se verjetno najgloblje zaveda tega in zato ob zaključku svoje kariere terja v politiki in trgovini tiste uspehe, ki naj Angliji ohranijo njeno vodilno mesto v Evropi in v svetu.

DVE STRATEGIJI, KI SE SKUŠATA VZPOREDITI

Ameriški vojaški strokovnjaki uvajajo v vojaško problematiko nove pojme. Tako vedno bolj pogosto govorijo o tem, da se je vojaški položaj v svetu totalno spremenil — USA mora na obrambo svobodnega sveta gledati “globalno”, to je horizontalno, dočim je angleška strategija doslej slonela na vertikali. Ameriško poveljstvo išče oporišče od Alaske, čez južno Azijo, severno Afriko, Evropo do Grenlandije, dočim je obramba angleškega imperija slonela na črti Anglija — južna Afrika, v Pacifiku pa do druge svetovne vojne na črti Japonska — Avstralija in Nova Zelandija. V Pacifiku sta Avstralija in Nova Zelandija sklenili posebno pogodbo, ki za Pacifik ustvarja blok ANZUS (Avstralija — Nova Zelandija — USA), enako kakor skuša severni Atlantik braniti blok držav NATO. Staro obrambno hrbtenico Anglija — južna Afrika pa sedaj nevarno podirajo dogodki v južni Afriki. Nova Malanova vlada kar okrito in pospešeno pripravlja proglasitev Južne Afrike kot samostojne republike, ki bo verjetno celo izstopila iz commonwealtha. V vsem tem področju se pripravlja huda kriza, ki se lahko razvije celo v pravo državljansko vojno. Malanova vlada ne odriva samo črncev in Indijcev, sedaj je začela gonjo še proti angleško govorečemu delu prebivalstva. Zato so se ti v zahodnem delu dominijona, kjer so v večini začeli pripravljati, da zahtevajo ali federacijo ali pa celo odcepitev od ostalih dežel. To gibanje, ki ga Malan naziva kot “separatistično,” se je koncentriralo zlasti v Natalu in naraščala tembolj, čimbolj so pristaši Malanove vlade radikalni in svoji politiki segregacije črncev in izločanja angleškega vpliva. Malan pripravlja celo zakonski načrt, ki naj omeji uporabo angleškega jezika v šolah. Ker hočejo Malanovi pristaši proglasitev republike doseči vsaj v dveh letih, se predvideva, da bodo angleško govoreči deli dominijona po-

CELEBRO TODA LA REPUBLICA EL DIA DE LA BANDERA

Con hondo fervor patriótico fué celebrado el sábado pasado en todo el País el Día de la Bandera, rindiéndose también homenaje a su creador el general Manuel Belgrano con motivo de cumplirse en la fecha otro aniversario de su muerte. El acto principal se realizó en la Plaza de Mayo en Buenos Aires con la jura de la bandera en el que participaron los cadetes de la Escuela de Aviación Militar, venidos especialmente de Córdoba. Este acto solemne presidió el primer magistrado el general JUAN D. PERON quien a su llegada fué entusiastamente aclamado por toda la concurrencia. Después de izamiento de la enseña patria fué celebrada una misa de campaña. Tomado el juramento de fidelidad a la bandera, los cadetes desfilaron ante la enseña patria. Luego fué ejecutado el Himno Nacional. El acto se terminó con el desfile de los efectivos de aeronáutica ante el Presidente de la Nación el general JUAN D. PERON.

ARGENTINA JE SLAVILA DAN SVOJE NARODNE ZASTAVE

Prejšnjo soboto je bil Dan narodne zastave. Proslavljali so ga po vsej republiki in se ob tej priliki spominjali tudi nove obletnice smrti njenega ustvaritelja generala Manuela Belgrana. Glavna slavnost je bila v Buenos Airesu na Majskem trgu. Navzoč je bil tudi predsednik republike GENERAL JUAN D. PERON. Ob tej priliki so prisegli zvestobo narodni zastavi kadeti Letalske akademije iz Cordobe, ki so v ta namen prišli v Buenos Aires. Zastavo je dvignil na drog predsednik general PERON, katerega so ob prihodu na trg vsi navdušeno pozdravljali. Nato je bila sv. maša na prostem. Po zaprisegi, so letalski kadeti defilirali pred dvignjeno narodno zastavo, vojaška godba je pa zaigrala Narodno himno. Vso slavnost so oddelki argentinskega letalstva zaključili s strumnim mimohodom pred predsednikom republike generalom JUANOM D. PERONOM.

ZMEŠNJAVA NA KOREJI

Na Koreji je prišlo do splošne zmešnjave, ko je južnokorejski predsednik Syngman Rhee izdal ukaz za izpust vseh protikomunističnih kitajskih in severnokorejskih vojnih ujetnikov iz taborišč. Za povelje so posamezni poveljniki taborišč izvedeli dobre pol ure pred ukazano uro za izpust, tako da ni mogla intervenirati zavezniška vojska in policija. Taborišča so stražarji enostavno odprli ter je zadihalo svobodo v nekaj urah nad 27.000 ujetnikov. V dveh dneh je bilo izpuščenih tako ok. 35.000 protikomunističnih vojnih ujetnikov, ki so se razkropili po južni Koreji. Amerikanci so takoj poslali helikopterje in letala na lov ter se jim je posrečilo zajeti v celoti nekaj nad 1000 pobeglih ujetnikov. V taboriščih imajo sedaj samo še ok. 9000 ujetnikov, ki so se izjavili proti vrnitvi domov.

Do te akcije je Rheeja privedlo dejstvo, da so Amerikanci in zavezniki s komunisti hoteli skleniti premirje, na

hiteli, da se pred vključitvijo v tako republiko zavarujejo in proglase neodvisnost.

ČAS VELIKIH ODLOČITEV JE MIMO?

Syngman Rhee je na Koreji pokazal, kako je treba vrednotiti trenutni položaj posameznih velesil. Uprl se je in meni zvoziti po svoje. — V Nemčiji so se poraženci spreobrnili v nove junake dneva in so sovjetske tanke napadali celo z golimi pestmi in s kamenjem, ker drugega orožja še nimajo. Gola nemška prsa so tvegala izzvati oklep sovjetske premoči. Poraz je bil seveda jasen, toda moralno je že zmagal kamen v pesti nemškega upornika. — V francoski in angleški Afriki vre; sovjetski oblastniki v Moskvi ne povedo, kaj hočejo doseči. — Vse to odpira posebno prognozo pred mogočnimi napovedmi in izjavami, ki so se odpirala pred Eisenhowerjem tedaj, ko je nastopal svoje mesto, zlasti pa tedaj, ko bi po Stalinovi smrti moral prevzeti vodstvo sveta in po Dullesovih besedah začeti dobo, ki bi naj prešla v svetovno zgodovino kot “Eisenhowerjeva doba.”

Navidez se vse drobi na drobne koncepte; prihaja čas, ko je treba posamezne taktike samo vzporejati in se pripravljati na tisti obračun, ki ga najbližja doba še ne nakazuje. Zato ohranja velik pomen tista teza angleške politike, ki pravi, da je treba preiti v zgolj praktično in realistično reševanje vseh tekočih problemov. Zato odpirajmo vrata trgovini med vzhodom in zahodom, antagonizma med vzhodom in zahodom se naj razblinja sproti z reševanjem samo tekočih in krajevno omejenih problemov.

katerega južna Koreja noče pristati. Rheejevo dejanje je ustavilo konferenco za premirje v Pan-Mun-Jonu tik pred podpisom premirja, ko so komunisti objavili, da “pogajanja prekinjajo, ker so Amerikanci podprli akcijo Rheeja proti vsem sporazumom o premirju.” Amerikanci komuniste mirijo, da ni vse tako hudo, kakor izgleda in je bilo iz Washingtona objavljeno, da bo “general Clark podpisal premirje kljub nasprotovanju južne Koreje.” Eisenhower pa je medtem poslal k Rheeju svojega posebnega odposlanca, ki prinaša s seboj tajno poslanico ameriškega predsednika, v kateri ta razlaga ameriško stališče do vprašanja miru in vojne na Koreji. Rhee za pristanek na podpis premirja postavlja več pogojev.

LEPO PRIZNANJE

Buenosaireski kat. dnevnik “El Pueblo” v eni svojih zadnjih zadnjih števil prikazuje razloge zakaj argent. katoličani nimajo svojega kat. tiska, posebno dnevnika, tako razvitega, kakor bi ga radi svojega števila lahko imeli. Katoliško javnost poziva naj za svoj tisk malo več žrtvuje ter ji daje za vzgled slovensko protikomunistično skupino v Argentini. Pravi, da je Slovenec v primeri s številom argentinskih katoličanov komaj peščica, pa imajo dobro urejevalne liste in revije v svojem jeziku. Vse to je dokaz, da sta ideal: Bog in Domovina najlepša stvarnost in bistvo njihovega življenja. Mnogi Slovenci morajo zaradi svoje vere trpeti, ker so morali v svet radi persekucijskih Titovih zakonov.

Francija še vedno brez vlade

André Marie, od predsednika republike Auriola imenovani pooblaščenec za sestavo nove vlade, je v parlamentu propadel za 40 glasov. Mandat je za njim dobil Pinay, ki ga je pa vrnil v terek predsedniku, ker za sodelovanje v vladi ni mogel pridobiti ljudskih republikancev in degaullovcev. — Predsednik Auriol je objavil svojo nepreklicljivo odločitev, da po izteku predsedniške dobe ne bo več kandidiral za predsednika.

Prvo polletje 1953 se bo kmalu zaključilo, veliko naročnikov Svobodne Slovenije pa še nima plačane naročnine za to leto. Vse te prav lepo prosimo, da nam čim prej poravnajo naročnino vsaj za pol leta.

Naročnina za leto 1953 znaša: Celoletna pri enkratnem vplačilu \$ 65.— pri plačevanju naročnine v obrokih znaša za pol leta \$ 35.—, za četrto leta pa \$ 20.—.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Dr. Milton Eisenhower, brat predsednika USA, je odšel na potovanje po 10 južnoameriških državah kot predsednikov osebnih odposlanec, da bi ta iz prve roke dobil točna poročila o položaju v tem delu sveta in da bi prišlo do boljših odnosov med severno in južno Ameriko. Po vrstnem redu bo obiskal: Venezuelo, Kolumbijo, Ekvador, Peru, Čile, Urugvaj, Argentino, Paragvaj in Brazilijo. V Buenos Airesu se bo s svojim spremstvom mudil od 18. do 20. julija. — FBI je odkrila močno razporeno mrežo komunističnih atentatorjev. Prvi, ki bi moral biti ubit po ukazu ameriške KP, je bil na seznamu senator McCarthy. Za njim je na črni listi cela vrsta senatorjev in poslancev, večinoma republikancev in mnogo kulturnih in gospodarskih delavcev. — V Sin Singu so v petek zvečer usmrtili na električnem stolu atomsko vohuna in izdajalca juda zakonca Rosenberga. Oba sta imela v enem najdaljših in najširokogrudnejših procesov v zgodovini am. sodstva na razpolago vsa sredstva za doseg milejšje kazni. Ko je bil njun zločin že neovrgljivo dokazan, jima je dalo vrhovno sodišče še eno možnost: iskreno priznati svoj zločin in izdati nadaljnjo mrežo atomskih sovjetskih vohunov. Te zadnje prilike nista hotela izrabiti. — Ameriško zun. ministrstvo je izdalo pred nedavnih ukaz vsem svojim propagandnim središčem v tujih državah, da morajo iz svojih knjižnic odstraniti vsa komunistična znanstvena in literarna dela, ker "USA ne sme delati propagande za idejo, proti kateri se bori." Ukaz je izzval med levičarskimi krogi v USA veliko ogorčenje ter se je govorilo o "zažiganju neprecenljivih knjižnih del" in o "barbarskih metodah republikancev za uničenje kulture". Moral se je oglasiti sam Eisenhower, ki je dokazoval, da Amerikanci ne zažigajo knjig in poudaril, da se je lažje boriti proti ideji, ki jo poznaš ter zato ne bo prišlo do "uničevanja" komunistične literature.

BOLIVIJA: Policija je odkrila novo zaroto proti sedanji vladi ter je zaprla veliko število biv. častnikov v vojski in policiji. Predsednik dr. Paz Estensoro je odredil splošno mobilizacijo vseh oboroženih članov Nacionalnega revolucionarnega gibanja "radi subverzivnega delovanja Bolivijske socialistične falange in drugih reakcionarnih strank".

BERLIN. Sovjetska vojaška sodišča izrekajo smrtno kazni nad tistimi Nemci, za katere trde, da so organizirali zadnje velike demonstracije proti sovjetskemu okupatorjem. Samo v vzhodnem Berlinu so obsodili na smrt 17 Nemcev.

EGIPT: Egipčanski diktator gral. Naguib je proglasil Egipt za republiko, imenoval sebe za predsednika republike in predsednika vlade.

Z.S.S.R.: Sovjetska vlada je odpravila prepoved potovanja tujim diplomat-skim predstavnikom po nekaterih predelih Evropske Rusije in Sibirije. Še vedno pa tujci nimajo dostopa do velikih sovjetskih industrijskih središč, prav tako tudi ne izven 3 kilometrskega radija okoli Moskve.

Koncertni nastop gospe Franje Golob

Letošnje buenosaireško glasbeno življenje je v polnem razmahu. Iz tisočev izbrani dirigenti, solisti, plesalci prihajajo, da nudijo svojo umetnost tukajšnji "muzikalni eliti"; saj je Bs. As. po N. Yorku, najvažnejši svetovni glasbeni center, in umetnik, ki se ni prebil skozi pariško, rimsko, londonsko in dunajsko "železno kritiko", ne najde poti na "porteške" deske.

Igor Markevich, Rus po rodu, sicer pa londonski dirigent, ki je letos povabljen, da izpelje Firenški teden, Salzburške Mozartove dneve in je letos odprl pariško glasbeno sezono, je med nami dal nekaj koncertov. Vse z velikim uspehom in tukajšnja stroga kritika ga je imenovala enega najresnejših dirigentov. Zadnji koncert je imel z "Amigos de la música" v Gran Teatro Broadway dne 9. junija. Na njem je nastopila kontraltistinja ga Franja Golob. Celotna kritika jo je sprejela z navdušenjem.

Nepozabni večer, na katerem smo poslušali v prvi izvedbi Dallapiccole "Canti di Prigionia" ter Riharda Straussa "Le Bourgeois Gentilhomme", je imel kot osrednjo točko Brahmsovo Rapsodijo za alt, zbor in orkester, tudi prvič izvajano v Buenos Airesu. Pri tem koncertu smo mogli videti, s kakšnim aplauzom je dvatisočglava publika, ki je napolnila dvorano, po končanem izvajanju vedno znova in znova klicala umetnico go Golobovo na oder. Največji buenosaireški časopisi "La Nación", "El Mundo", "Crítica", "Argentinisches Tageblatt", so prinesli poročila o koncertu, posebno poudarjajoč pevkinovo veliko pevsko kulturo, čudovito izvedbo itd. "Buenos Aires musical", vodilni glasbeni list, pa v svoji številki z dne 15. t. m. prinaša izpod peresa svojega glavnega urednika Enza Valenti Ferra dolg članek, v katerem govori o Markevichu, o posameznih delih na tem večeru, podaja kratek opis Brahmsove rapsodije ter nadaljuje: "Excelente impresión produjo la contralto Franja Golob, solista de la obra de Brahms." V nadaljnjih izjavah naglašajo, da je kontraltistinja ga Franja Golob "izredno muzikalna pevka, ki razpolaga s toplim in ekspresivnim glasom." Svoje poročilo o umetnici go Golobovi zaključuje z besedami: "Kakor moremo soditi po njeni izvedbi, je poklicana, da igra zelo veliko vlogo v našem koncertnem življenju."

Nov udarec titovih komunistov na svobodno kmetijstvo v Jugoslaviji

Poročali smo o uredbi, ki so jo titovi komunisti nedavno izdali in s katero urejajo imovinske odnose v zadrugah-kolhozih. V uredbi so komunisti objavili, da poslovanje zadrug-kolhozov postavljajo na svobodno odločitev kmetov samih. Vstop da je svoboden, prav tako pa tudi izstop iz zadruga. S to uredbo so komunisti hoteli zopet samo nasuti malo peska v oči zahodnjakom, češ, da se titov komunistični režim vrača na svobodno gospodarstvo. Mi smo pa že tedaj pokazali tudi na nekatera določila v omenjeni uredbi, ki izstopanje kmetov iz komunističnih kolhozov naravnost ovirajo, ker je osnovna tendenca te uredbe ohraniti kolhoze še naprej. To so potrdili tudi razni inozemski časniki, ki so naglašali, da so komunistične krajevnosti dobile s to odredbo velika pooblastila, da bodo lahko z raznimi ukrepi preprečevale izstopanje kmetov iz kolhozov.

Po objavi gornje uredbe je komunistični režim lahko jasno sprevidel na kako trhljih nogah je stala vsa njegova kolhozna zgradba. Po celi državi so se kmetje začeli kar na veliko prijavljati za izstop iz kolhozov. Ta val za izstop je zajel vse pokrajine in je postal tako velik, da se je oglasila "Borba", glavno glasilo komunistične stranke v Jugoslaviji, za njo pa tudi vsi ostali kom. listi ter so po informacijah agencije "Hrv. Dom" začeli pisati o "škodljivih tendencah na vasi". Po pisanju teh listov je bila prva "škodljiva tendenca" ta, da so kmetje takoj po objavi uredbe o imovinskih odnosih v kolhozih začeli grabiti in odnašati vsak svoje in ni so čakali na objavo pravilnika za izvajanje določil omenjene uredbe. Oblasti da so bile zato prisiljene seči po administrativnih ukrepih in so take kmetje, ki so začeli zapuščati kolhoze, kaznovali z denarno globo od 80 — 10.000 dinarjev. K tej "škodljivi tendenci" titovo časopisje prišteva tudi nasilje, ki da ga nosamezni kmetje izvajajo nad tistimi, ki bi v kolhozu radi ostali še naprej. "Borba" ugotavlja, da se je namesto, da bi razpravljali o prenosu zadrug-kolhozov povsod postavilo geslo: Kdo bo še ostal — in kdo bo izstopil. Takim, ki da bi radi še ostali, da kmetje groze, da jim bodo požgali domove, razbili šipe in podobno. Druga "škodljiva tendenca" da je pa, da so ponekod odbori posameznih zadrug, pa tudi krajevnosti, nad takimi kmeti, ki so zapuščali zadruga — kolhoze, začeli izvajati gospodarske sankcije in jim grozile z raznimi administrativnimi ukrepi. Kom. list pri tem seveda zamolči dejstvo, da so ti funkcijari ravnali samo po navodilih nadrejenih kom. veličin.

Uredba o ureditvi imovinskih odnosov v zadrugah-kolhozih je pa zbegala tudi samo komunistični rajo, ki je v objavi te uredbe videla podiranje komunističnega gospodarskega sistema. Nezadovoljstvo med navadnimi komunisti je moralo biti precejšnje, ker je bil sam Tito prisiljen, da je poslal na 14. konferenco zagreških komunistov pismo, v katerem priznava, da je nova uredba o kolhozih "zvegala nekatere tovariše-komuniste", nato pa Tito pravi dobesedno:

lobovo na oder. Največji buenosaireški časopisi "La Nación", "El Mundo", "Crítica", "Argentinisches Tageblatt", so prinesli poročila o koncertu, posebno poudarjajoč pevkinovo veliko pevsko kulturo, čudovito izvedbo itd. "Buenos Aires musical", vodilni glasbeni list, pa v svoji številki z dne 15. t. m. prinaša izpod peresa svojega glavnega urednika Enza Valenti Ferra dolg članek, v katerem govori o Markevichu, o posameznih delih na tem večeru, podaja kratek opis Brahmsove rapsodije ter nadaljuje: "Excelente impresión produjo la contralto Franja Golob, solista de la obra de Brahms." V nadaljnjih izjavah naglašajo, da je kontraltistinja ga Franja Golob "izredno muzikalna pevka, ki razpolaga s toplim in ekspresivnim glasom." Svoje poročilo o umetnici go Golobovi zaključuje z besedami: "Kakor moremo soditi po njeni izvedbi, je poklicana, da igra zelo veliko vlogo v našem koncertnem življenju."

Če človek ve, na kakšni višini je ta revija, in če se spominja, da je pred dvema letoma odklonila Giglia in lani strgala Cortota, violinista Riccija in prinesla o pianistu Iturbide dve vrstice kritike ob prvem koncertu, ob naslednjem pa sploh ničesar, vemo, kaj pomeni takšna kritika.

Koncert je prenašala radijska postaja Splendit.

B. Š.

"Ti tovariši so mislili, da mi gremo nazaj. Toda, mi nismo šli nazaj, ampak hočemo popraviti to, kar smo hoteli z enim zaletom preskočiti. Mi nismo šli nazaj, ampak smo si postavili sedaj tako izhodišče, ki nas bo gotovo privedlo do cilja, t. j. do socializma na vasi. Sprememba družbe ni enostavna stvar, posebno ne v podeželju v zaostali državi. Eden od najvažnejših elementov na vasi je prevzganjanje ljudi. In kdo bo to delal, če ne komunisti?"

V Slavonskem Brodu pa je Tito uredbi o ureditvi imovinskih odnosov v zadrugah-kolhozih branil s tem, da se drugače kmetje ne bi hoteli boriti, če bi prišlo do vojne.

Čprav so titovci s svojimi kolhozi doživeli velik neuspeh, vendar niso opustili svoje ideje o socialistični preobrazbi vasi. Ker s kolhozi med kmeti ne morejo več nastopati, so začeli napovedovati ustanavljanje "socialističnih kmetijskih podjetij", ki naj bi bila organizirana na isti način kot so razni tovarniški obrati. Kolektiv teh "socialističnih kmetijskih podjetij" bi bil "lastnik" skupne zemlje, živine itd.

Za ustanovitev teh sovhovov so komunisti v Jugoslaviji napovedali več ukrepov. Prvi ukrep je bil ta, da tisti kolhozniki, ki so dobili zemljo od države ob

izstopu iz kolhoza ne dobe zemlje nazaj za privatno obdelovanje. Naslednji ukrep je bil namenjen svobodnemu kmetijstvu, tistim kmetom, ki v kolhoze sploh niso marali vstopiti. Po teh kmetih so komunisti udarili z novim zakonom o agrarni reformi. Po tem zakonu kmečka družina ne bo smela imeti več kot 10 hektarjev zemlje. Odvzeto zemljo bodo komunisti dali takim svojim članom, ki zemlje sploh nimajo za obdelovanje, toda samo pod pogojem, da vstopijo v "socialistična kmetijska podjetja". Namen komunističnega režima, da s to agrarno reformo zada najtežji udarec svobodnemu kmetijstvu je očiten, ker država sama, ki razpolaga z ogromnimi državnimi kompleksi zemlje, te ne bo delila, ampak jo bo upravljala še naprej sama kot veleposestva. S to agrarno reformo hočejo komunisti osiromašiti samo še bolj "bogate" kmete in jih spraviti v popolno odvisnost, tako da jih bodo pozneje lažje prisilili na vstop v sovhove.

Kmetom, katerim bodo po novem zakonu o agrarni reformi, ki je bil sprejet 18. maja t. l. v parlamentu, odvzeli zemljo, bodo okrajni ljudski odbori dali kot odškodnino obveznice za daljšo dobo in te obligacije bo izplačeval tudi ta odbor. Praktično pomeni to, da bo moral kmet, kateremu bodo po agrarni reformi odvzeli zemljo, sam sebi plačati odškodnino v obliki davkov ali drugih javnih dajatev.

ZAKON O EMIGRANTIH

(Inf. Hrv. Dom)

Šef UDBe Aleksander Ranković ima vedno opravka z nesrečnimi emigranti. Vedno mu delajo skrbi. Rad bi jih ukrotil, pa mu ne uspe. Hotel jih je spraviti domov, da bi jih imel najlažje pod kontrolo. V ta namen je izdal že več amnestij, pa niso dosti zalegle. Domov se je vrnilo samo nekaj emigrantov od 60.000, kolikor jih navaja sam Ranković.

Po neuspehu amnestijah je prišel Ranković na drugo idejo. Za emigrante namerava izdati poseben zakon o emigrantih, po katerem bi jugoslovenski emigranti dobili jugoslovanski potni list in priznanje državljanstva ter avtomatično zaščito jugoslovanskih diplomatskih predstavnikov. Družine emigrantov — ožje sorodstvo: žena, otroci, starši — bi dobili potna dovoljenja za obisk emigrantov v svetu. Takim emigrantom, da bi bilo tudi dovoljeno, da bi lahko doma prodali svoje osebno premoženje in da bi ta denar lahko odposlali tudi ven.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Begunski urad v Gorici je poslal vsem beguncem krožnico, v kateri jim sporoča, da bodo USA v kratkem dovolile izredno vselitev večjega števila beguncev. Prijave je treba poslati na ameriški konzulat v Genovi, Piazza Portello 6.

Cerkvena imenovanja v Gorici. Dr. Rudi Klinec je bil imenovan za člana nadškofijske komisije za cerkevno amnestijo, Msgr. Srečko Gregore in Ivan Kretič pa za člana nadškofijskega katehetskega urada. Dr. Kazimir Humar je prevzel vodstvo dekliske Marijine družbe v Gorici. Bogomil Breclj je postal začasni upravitelj v Sovodnjah.

Trije goriški fantje, člani raziskovalnega društva, so pred nedavnim odkrili nove, doslej popolnoma neznane zanimivosti Landrske jame v Slov. Benečiji. Celih 14 ur so hodili v notranjosti jame, našli 13 jezer, med njimi nekatera že suha. Upajo, da bodo tem trem raziskovalcem v kratkem sledil še drugi ogledniki, saj fantje pravijo, da je najbrž še dovolj zanimivosti v neznanih delih jame.

G. Dr. Metod Turnšek znani slov. folklorist, je bil imenovan za župnega upravitelja v Repentabru.

Slovenska demokratska zveza v Italiji se volitev 7. junija ni udeležila, ker "volilni zakon ne vsebuje posebnih določil, ki jih je Izvršni odbor SDZ zahteval in ki naj bi omogočila učinkovit in uspešen nastop slovenske manjšine v Italiji s svojimi kandidati na teh volitvah, takšnih posebnih določil, ki jih volilni zakon določa za nemško in francosko manjšino v Italiji" in pa zato ne, ker "vlada še ni izdala zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji, na kar jo veže člen 6. ustave."

V zvezi z izjavo Branka Babiča, voditelja OF za Trst, podano na konerese OF v Ljubljani, dočajamo, da je splošno ogorčenje vzbudil tisti del govora, v katerem Babič in za njim vsa slovenska OF stoji na stališču, raj matična država podpira materialno in moralno samo one skupine koroških in primor-

Po sestavi komisije za izdelavo emigrantskega zakona je razvidna tudi tendenca tega zakona. V komisiji je 40 ljudi. To so častniki centralne UDBe, delegati UDBe iz posameznih republik, po 2 delegata predsedništva vlade vsake republike in po 2 delegata Socialistične zveze delovnega ljudstva iz vsake republike. Poleg tega je v komisiji še nekaj strokovnjakov-pravnikov. Predsednik komisije je polkovnik UDBe Milinković, bivši načelnik UDBe za mesto Zagreb, tajnik komisije pa profesor Krbek.

Ta najnovejši komunistični maneuver ima dvojni namen: prikazati velikošnost komunistične vlade napram emigrantom svobodnemu svetu in drugič — in to bi komunisti za vsako ceno radi dosegli — spraviti pod svojo kontrolo vse emigrante, ki bi naselili kom. vabi in zaposlili za jugoslovanski potni list in zaščito titov diplomatskih oblasti.

skih Slovencev, ki se zapišejo socialistom, t. j. Nemcem ali Italijanom. Resolucija Slovenske demokratske zveze pravi zato, da je "to edinstven primer, da uradni zastopniki matičnega naroda pozivajo narodne manjšine v tujini, naj se pokorijo ukazom, ki vodijo v neizogibno narodno smrt". Resolucija poziva vse Slovence, ki kakorkoli še sodelujejo z OF, da pretrgajo vsake stike z njo, sicer bo upravičeno misliti ves pošten slovenski narod v zamejstvu, da odobrava OF politiko uničenja Svobodnega tržaškega ozemlja in samostojnega izživljanja zamejskih Slovencev.

"Soča" objavlja delne izvlečke znane knjige Don Camillo v slov. prevodu in pravi, da v Sloveniji pripravljajo celoten prevod.

Aprila meseca sta prišla iz Ljubljane na uraden obisk v frančiškanski samostan v Kopru patra Roman in Angelik Tominec, da se dokončno dogovorita o priходу slovenskih frančiskanov v ta samostan, ki je bil od leta 1945 dalje preurejen v zapore. Ta samostan je bil za časa Avstrije last slovenskih frančiskanov. Sedaj ga bodo dobili nazaj, ker je tako dovoljenje prišlo tudi iz Vatikana in so titovske oblasti na to tudi pristale.

Slovesna zadušnica za pok. prelata Odarja

Na 30. dan smrti pok. prelata dr. Odarja je bila v soboto, 20. t. m. od 10. uri dop. zanj v kapeli na Belgrano slovesna zadušnica z libero. Opravil jo je g. župnik Anton Orehar, na kuru je pa pel moški zbor Gallusa.

Žalnega sv. opravila za pok. prelata dr. Odarja so se udeležili številni člani slov. prosvetnih, kulturnih in verskih organizacij. Društvo Slovencev so zastopali njegovi odborniki s predsednikom ing. Mozičem na čelu, Svobodno Slovenijo je pa zastopal g. Miloš Stare.

ARGENTINA

Dne 26. julija t. l. bo prva obletnica smrti ge Eve Perón. Spominjali se je bodo po vseh mestih v republiki. V Bs. Airesu bo dopoldne slovesna zadušnica zanj v frančiškanski baziliki, v ministrstvu za delo in socialno skrbstvo bodo odkrili make-to mavzoleja, v katerem bodo počivali posmrtni ostanki ge Eve Perón. Zvečer bo na Avdi 9 de Julio veliko spominsko zborovanje, odkoder bo spreved z bakljami na sedež CGT.

Narodni kongres bo imel 8. julija slavnostno sejo v počastitev predsednika čilske republike grala Ibañeza, ki se bo tiste dni mudil kot državni gost v Argentini.

Kongres železničarjev ameriških držav, ki trenutno zaseda v Washingtonu, je izbral predsednika grala Perona za častnega predsednika kongresa.

Ministrstvo za industrijo in trgovino ima razgovore s predstavniki hotelske industrije, gostinskih obratov in slaščičarn radi pocenitve glavnih živil.

V Buenos Aires se je vrnil iz Ženeve glavni tajnik CGT Eduardo Vuletich.

V Buenos Aires je prispela v nedeljo popoldne sovjetska trgovinska delegacija. Na letališču na Ezeizi so jo sprejeli in pozdravili predstavniki gospodarskih ministrstev. Sovjetsko delegacijo vodi glavni ravnatelj v sovjetskem ministrstvu za notranjo in zunanjo trgovino Nikolaj Čeklin. Časnikarjem je ob prihodu dejal, da prihaja sovjetska trgovinska misija v Argentino, radi zaključitve razgovorov, ki so se začeli v mesecu aprilu v Moskvi za sklenitev obsežne trgovinske pogodbe med Argentino in ZSSR.

Florencio Varela so proglasili za mesto.

Predsednik bolivijske republike dr. Siles Zuazo se je po kronanskem slavlju v Londonu zopet ustavil v Buenos Airesu ter je imel razgovor s predsednikom republike gralom Peronom o osnovah nove trgovinske pogodbe med obema republikama. Dr. Siles Zuazo si je v Buenos Airesu ogledal tudi razne socialne ustanove Fundación Eva Perón, predvsem moderno kliniko Presidente Perón.

V petek je minilo pet let, odkar je bila ustanovljena Fundación Eva Perón. V vseh njenih socialnih zavodih in ustanovah so bile spominske slavnosti za pok. ustanoviteljico Fundación Eva Perón go Evo Perón.

Z ozirom na nedavno izjavo brazilskega zun. ministra, nanašajočo se na obmejni incident na argentinško-brazilski meji, je senat naprosil zun. ministra dr. Remorina, da poda njegovim članom poročilo o tem dogodku. Zun. min. dr. Remorino je prišel na sejo senata prejšnji četrtek. V svojem poročilu je navedel, da o zadnjem dogodku nima še točnih poročil, vendar pa ta dogodek spada v vrsto takih incidentov, ki so na meji obeh držav pogosti radi močno razvitega tihotapstva. Da bi v bodoče preprečili take neželje dogodke, je zun. min. dr. Remorino že pred letom dni predlagal brazilskemu zun. min. ustanovitev mešane argentinško-brazilske komisije, ki bi na licu mesta proučila sleherni obmejni incident. Odgovora na ta predlog ni dobil in je zato argentinska komisija sama preučevala ta vprašanja. Naglasil je končno, da so odnosi med obema sosednjima republikama prijateljski in prirčni.

Argentina je aprila meseca izvozila 430.000 raznega blaga v skupni vrednosti 674 milijonov pesov.

Am. vlada je izvršila spremembo na sedežu svojega diplomata. predstavništva v Bs. Airesu. Dosed. am. veleposlanik v Argentini Albert F. Nufer je prestavljen v Bogoto, na njegovo mesto pa pride Willard L. Beaulac, dosedaj veleposlanik v Habani.

Vsem tistim naročnikom "Svobodne Slovenije", ki dolgujejo naročnino še za leto 1952, je uprava lista v zadnjem tednu poslala pismene opomine z navedenim dolžnim zneskom.

Vse naročnike, ki so opomine dobili, prav lepo prosimo, da se prošnji in pozivu uprave odzovejo in čimprej poravnajo dolžne zneske. To lahko store ali osebno ali po znanu na Victor Martinez 50, ali pa da nam nakažejo dolžni znesek po giro postal na naslov Eslovenia Libre, Victor Martinez 50, Bs. Aires.

Novice iz Slovenije

Slovenija je imela na dan popisa prebivalstva v Jugoslaviji dne 31. marca t. l. 1.462.961 prebivalcev. V zadnjih petih letih se je njeno prebivalstvo povečalo za 5,1%. Hrvatska je imela tega dne 3.913.735, Bosna in Hercegovina 2.843.486, Srbija 6.983.544, Makedonija 1.303.906 in Črna gora 419.625 ljudi. Jugoslavija je imela na dan popisa 16.927.275 prebivalcev. Pri ljudskem štetju dne 31. januarja 1921. je bilo v Jugoslaviji 12.465.000 prebivalcev, pri popisu 31. marca 1931 14.458.000 in pri popisu dne 15. marca 1948 15.772.000 prebivalcev. Zadnji popis prebivalstva je ugotovil, da je v Jugoslaviji več žensk kot pa moških. Na 1.000 moških pride 1.061 žensk v Sloveniji pa celo 1.114. V Sloveniji živi na enem kv. kilometru 73 ljudi. Gosteje je naseljena samo še Srbija, kjer pride na 1 kv. Km 79 ljudi. Na osnovi varavnega prirastka računamo, da bo Jugoslavija imela avgusta meseca t. l. okoli 17 milijonov ljudi.

Na skupščini Mestnega sindikalnega sveta v Mariboru so udeleženci graja-li odnose centralnih sindikalnih organov, ki na predloge Mestnega sveta niso niti odgovarjali, kaj šele, da bi jih upoštevali.

Plarinsko društvo v Mariboru je koncem aprila slavilo 60 letnico svojega obstoja. Slavnostni govor je imel predsednik društva irg. Degen. Nevski oktet je zapel več pesmi, o lepota slo. gora in planin je pa govoril Slavko Smolej z Jesenice.

Zadruga ljb. komisionarjev - postročkov je 1. maja t. l. slavila 60 letnico svoje ustanovitve. Zadruga šteje 30 članov.

V Ljubljani so se letos pojavile na trgu prve goriske češnje dne 28. aprila. Prodajali so jih po 120 dinarjev 1 kg.

Na prečno gozdno-gospodarskega podjetja "Silvaprodukt" je Centralni hig. zavod v Ljubljani uračno priznal za uporabo v farmacevtske svrhe jelkine in smrekove eterične olja.

V Ljubljani so komunisti 1. maj proslavljali z velikim pompom. Že 29. in 30. aprila je bilo na sporedu polno prireditvev-nevskih koncertov in nastopov vseh razpoložljivih godb. 1. maja zjutraj so razne godbe napravile po ljb. ulicah budnico na znak siren iz tovarn in lokomotiv, na gradu so pa streljali s petardami. Dopoldne je bila vojaška parada. V sprevedu so stopali tudi partizani, člani organizacij "Svoboda", člani kom. vlade in razni kom. funkcionarji. Popoldne je bil na gradu koncert raznih godb, nato nastopi folklornih skupin študentov ekonomskih fakultet, zatem pa "ljudsko rajanje".

V Šoštanju so postavili spomenik 260 padlim partizanom. Osnutek za spome-

nik sta napravila Zoran Didek in Božo Pengov.

V Ljubljani je zasedal plenum Gasilske zveze LR Slovenije. Poročila so podali predsednik zveze Matevž Hace, poveljnik zveze Miran Špicar ter vodja gospodarskega sveta Milan Vrhovec, za nadzorni odbor pa Jože Smodej. Plenum je sklenil naj gasilska društva razpravljajo o "novi vsebini dela Socialistične zveze delovnih ljudi, o medsebojnih odnosih ter o vpisu Gasilske zveze Slovenije v Soc. zvezo". Na osnovi teh razpravljanj se bo tudi Gasilska zveza Slovenije kot celota včlanila v Soc. zvezo. Med drugim so na plenumu ugotavljali, da so nekatera društva zašla v fin. težave radi graditve domov. Težko vpravljanje je tudi nabava novih cevi, katerih primanjkije družstvom za najmanj 200.000 m. Na plenumu so se spominjali tudi pok. Borisa Kidriča in njegovih "zaslug" za slov. gasilstvo.

Preiskovalni sodnik drž. sekretariata za notr. zadeve FLRJ je dostavil drž. tožilecu za Srbijo predlog naj pri sodišču zahteva obnovo kazenskega postopka iz leta 1917 proti članom tajne organizacije "Zedinjenje ali smrt", znane pod imenom "Črna roka". Kot znano je bilo tedaj v "Solunskem procesu" več srbskih častnikov obsojenih, nekaj jih pa bilo tudi ustrelenih, češ, da so pripravljali atentat na ted. regenta Aleksandra.

Mladinska knjiga v Ljubljani je izdala v prevozu Franceta Vodnika Sienkiewiczovo povest "Skozi pustino in puščavo" pod naslovom "V puščavi in goščavi".

V ljb. "Poročevalcu" je bilo v zadnjem času objavljenih več člankov o potrebi ustanovitve veterinarske fakultete v Ljubljani. V razpravo so posegli tudi slov. študentje veterine na zagrebški univerzi. Pozdravljajo zamisel spopolnitve ljb. univerze še z veterinarsko fakulteto, hoče se pa, da bi bili stroški za ustanovitev te fakultete in številnih z njo združenih zavodov zelo veliki v primeri z majhnim številom absolventov, ki bi jih imela ta fakulta vsako leto.

Mestna občina v Mariboru namerava postaviti v Mariboru spomenik pisatelju Josipu Jurčiču.

Uprava "Slov. Poročevalca" je za 60 dinarjev razpečavala med ljudi Klabondov šund "Borgijci". Prevedel jih je Vladimir Levstik.

Podjetje NA-Ma namerava v Ljubljani na nezadarenem prostoru poleg biv. banke Slavije postaviti šestnadstropno trgovsko hišo. Proti temu je odločno nastopil ing. H. U. ter se zavezal za zgraditev na istem mestu nebotičnika, ki bi bil vsaj tako velik kot je zasedanji, da bi dominiral nad vsem

blokom sedanjih stavb in bi Ljubljani vsaj malce dajal velikomestni značaj.

Kadilci v Kamniku se pritožujejo, da nikdar ne bode tistih cigaret, ki bi jih radi kadili. Prošijo za niške in sarajevske "Morave" dobe pa ljubljanske ali rovinjske, iz Zagreba pa cigarete "Onatija". Trafikanti v Kamniku naročajo stalno cigarete, po katerih je povpraševanje, centrala se pa na to niti malo ne ozira.

V Mariboru je velika stiska za stanovanje. Na občini leži 3.000 prošenj za nakaz'lo stanovanj.

Tudi Črnomelj ima svojo radijsko postajo. Imenuje se "Radio Bela Krajina". Mečna je 100 W, izdelali so jo člani radijamaterskega društva. Upravnik postaje je Ivan Ribičič.

V Novem mestu so izdelali triletni načrt za razvoj novomeškega okraja, ki je pretežno poljedelski (72%), z ostalimi gospodarskimi panogami se pa bavi le 28% ljudi.

Načrt za razvoj novomeškega okraja med drugim predvideva zgraditev tovarne umetnih vlaken v bližini Novega mesta. Obrat bo dobival pogonsko silo iz hidrocentrale v Krškem. Med Novim mestom in Žabjo vasjo kanijo postaviti tovarno mlečnih izdelkov z zmogljivostjo 20.000 litrov mleka dnevno, kar je ra seveda v mnini zvezi s potrebnim zvišanjem mlečnosti pri kravah. V ta namen mislijo zboljšati pašnike. Na levem bregu Krke ob Lončarski c. v Novem mestu je predvidena graditev moderne kletnice za govejo živino in svine. Načrt nadalje predvideva postavitev postaje za obnovo vinogradov in ureditev matičnjakov na Trški gori in Beli cerkvi, gradnjo moderne vinske kleti pod Trško goro. Glede sadjarstva, ki je v tem okraju močno ogroženo in rekord skoraj popolnoma uničeno od ameriškega kaparja, načrt predvideva obvezno čiščenje in škropljenje sadnega drevja, pomladitev nasadov, ureditev drevesnic in začetek plantažnega načina gojenja sadjarstva, za dvig kmetijstva pa med drugim nekaj poizkusnih rošaj za sortno preizkušnjo semen. Načrt nadalje predvideva elektrifikacijo okolišev Gaberje, Podgrad, okolice Dobriča, Trebelnega, Česnjice, Mirne vasi, Sela Šumberk, Zagoriča-Bič, Kamence, Žbure in Zalovč ter dograditev nekaterih cest.

Poročilo v ljb. "Poročevalcu" o tem načrtu navaja, da gostinstvo in trgovina v novomeškem okraju še vedno nista na zadovoljivi višini. Obema da manjka predvsem "politično in strokovno sposobnega kadra".

Objavljeni triletni načrt za razvoj novomeškega okraja je vsekakor lep, upoštevati je pa treba okolnost, da je bil sestavljen in tudi objavljen pred zadnjimi volitvami, ki so komunistom, čeprav imajo vso oblast v rokah, delale precej težav ravno med dolenskim kmečkim prebivalstvom.

JUBILANTA

STANKO ŠKRBE — SREBRNOMAŠNIK

V nedeljo, 28. t. m. bo imel v župni cerkvi sv. Julije srebrno mašo kaplan te župnije g. Stanko Škrbe s skupnim sv. obhajilom članov vseh farnih organizacij in društev.

G. Škrbe je bil rojen 2. XI. 1903 v Žužemberku. V mašnika je bil posvečen 29. VI. 1928. Kot kaplan je deloval v Mengšu od leta 1929 do 1934, ko je bil imenovan za kapiteljskega vikarja v Novem mestu. Na tem položaju je ostal 3 leta in je 1937 leta prišel za kateheta na Ledino v Ljubljani. Begunska leta je preživel v Lienzu, nato pa v Servigiano, Senigalliji in na južnem Tirolskem, odkoder je 1948, leta emigriral v Argentino. Kot kaplan je bil nastavljen v Concepcionu v prov. Tucumán, nato je pa bil župnik v Leales v isti provinci. Pok. župniku g. Romanu Figallu je leta 1952 uspelo izposlovati njegovo premestitev za kaplana v župnijo sv. Julije, kjer neumorno deluje še danes in je tako med mladino, kakor tudi med ostalimi verniki zelo priljubljen in cenjen zlasti kot dober spovednik. Ves čas se g. jubilat tudi aktivno udeležuje v slovenski protikomunistični skupnosti v Argentini.

Dr. Branka Vrčona, biv. urednika "Jutra", ki je bil v znanem krvavem božičnem komunističnem procesu obsojen na smrt, a nato pomiloščen, so sedaj komunisti izpustili na svobodo.

"Upravnik ste res, gospodarji pa ne!"

— tako med drugim pravi pritožba iz Solkana v Slov. Poročevalcu. In nadaljuje: "V nekem smislu moramo takšnim jednatim besedam samo pritrditi. Medtem ko je namreč nekdanji prepad med privatnim in državnim sektorjem gostinstva, ki smo ga občutili zlasti pred več leti, že skoraj povsod popolnoma izginil in državni sektor marsikje že zelo prekaša predvojno privatno gostinstvo, temu ni tako v Solkanu.

Če bi bil kdaj upravnik državnega gostinskega podjetja, pa bi skoraj vsi predstavniki ljudske oblasti in funkcionarji ustanov hodili na kosilo in večerjo k privatnici Trpinovi, kakor se dogaja v Solkanu, bi mi bilo to na vso moč nerodno. Vprašanje je, če se pri mestnem gostinstvu v Solkanu sploh kdaj vprašajo, zakaj je tako in ne drugače. Dvomin?

V restavraciji na trgu, kjer strežejo — kakor skoraj povsod na Primorskem — največ pri točilni mizi, ker je pač taka navada, čakaš vsakokrat deset do petnajst minut, da sploh kdo vpraša, kaj želiš. Glede režije sem si posebno zapomel ceno dveh ocvrtih jajč, ki je bila 60 dinarjev; v času, ko so bila jajca v trgovinah naprodaj po 15 dinarjev.

Za srebrno mašo g. Škrbete pripravljaja g. župnik Gatti z vsemi farnimi organizacijami g. jubilantu velike slavnosti.

Mi pa kličemu gospodu Stanku: Bog Vam daj doživeti še veliko mašniških jubilejev v sreči, zadovoljstvu in zdravlju!

PAVLE MASIČ —

ŠESTDESETLETNIK

Če prideš na Martinec, gotovo vedno naletiš nanj ali v upravi Duhovnega življenja, ali pa v knjižnici Društva Slovencev, ki jo vodi z vso skrbnostjo in ljubeznijo ter skrbi za njeno spopolnitev. Vedno je dobro razpoložen in vedno pripravljen napraviti uslugo in pomagati. Tak je bil Pavle Masič vedno.

Dne 29. t. m. bo poleg svojega godu slavil še šestdesetletnico svojega življenja. Njegova petdesetletnica je padla v težka medvojna leta, ko je moral dalj časa s svojimi tremi sinovi prebiti v internaciji v Gonarsu, pod Nemci je pa bil več mesecev v ljubljanskih zaporih. Zato je prav, da se ga spomnimo sedaj ob 60 letnici in njegovega nesebičnega dela, ki se je pričelo že v mladih letih pri Šentpeterski prosveti in tam. Orlu. Veliko veselje je čutil do železniške službe in se ji je tudi posvetil po končanih študijah na učiteljskem. Služboval je v raznih krajih izven Slovenije, končno je pa radi svojih sposobnosti prišel na žel. ravnateljstvo v Ljubljani, kjer je dolgo vrsto let vodil vse preizkave žel. nezdov. Ves čas se je udeleževal v žel. strokovnih, gospodarskih in zadržnih organizacijah, politično je pa deloval v vrstah Slov. ljudske stranke, ki ga je leta 1935 poslala tudi v mestni občinski svet ljubljanski. V njem je deloval vse do leta 1941. Pri poslanskih volitvah leta 1938 je bil izvoljen za poslanca kot drugi kandidat za Ljubljano. V beograjskem parlamentu je poleg koristi Ljubljane, zastopal vedno tudi koristi železničarjev, pri katerih je užival veliko zaupanje. Leta 1945 je bil tudi član slovenskega parlamenta v Ljubljani. Begunska leta je prebil na Koroškem, leta 1948 je prišel v Italijo ter je do svoje emigracije v Argentino leta 1950 živel v Rimu.

Kot vsa leta doma, se aktivno udeležuje dela tudi v slov. protikomunistični skupnosti v Argentini ter v Buenos Airesu deluje v različnih slovenskih kulturnih in prosvetnih organizacijah. Na zadnjem občenem zboru Družabne pravde je bil izvoljen tudi za njenega predsednika.

K lepemu življenskemu jubileju g. Pavlu Masiču iskreno čestitamo ter mu iz srca želimo, da bi mu Bog podelil v zdravju še mnogo let, da bi se mu izpolnile vse njegove želje in da bi lahko izvedel še vse svoje načrte.

PISMO IZ ANGLIJE

London, 7. junija 1953

Dragi gospod urednik,

Prvič se Vam naravnost oglašam iz Londona. K temu me je privedlo dejstvo, da nisem v našem tedniku "Svobodna Slovenija" zasledil nobenih slovenskih poročil o obisku jugoslovanskega diktatorja Tita v Angliji, čeprav bi taka poročila lahko imeli, če bi se naši ljudje tu v Londonu le malo potrudili in Vam jih poslali. Saj se iz tujega časopisa izve marsikaj in je enostavno ponatiskovati novice, vendar menim, da je vseeno več vredno, če od časa do časa dobite izvirno, s slovenskega gledišča napisano poročilo. Obisk Tita v Londonu je bil pač vreden našega lastnega poročila, pa Vam ga, kakor vidim, ni nihče poslal. Škoda! Jaz sam sem bil na žalost prav takrat službeno odsoten iz Londona in zato nisem ničesar videl ne slišal na lastne oči in ušesa. Da ne boste ostali brez slovenskega poročila o kronanju mlade angleške kraljice Elizabete II. dogodku, na katerega se je Anglija, predvsem pa London, pripravljala dobrih šest mesecev, pa se je potem vse odigralo v treh dneh, sem danes sedel za mizo in segel po peresu.

Londončani so čudni ljudje. Ni ga zlepa, ki bi se dal navdušiti za sodelovanje na pompozni proslavi ali da bi jim prisostvoval. Še manj se Londončan navduši za lepoto barvnih kombinacij ali za užitek, ki ga človek lahko ima pri dobro organiziranih paradah. Vse to velja seveda, kadar gre za proslave tujecev v Angliji ali za proslave in parade v tujih državah. Niso pač angleški. Kadar pa n. pr. pred Buckingham-

sko palačo menjajo stražo — to se dogaja vsak dan — naš človek bi se tega prizora že zdavnaj naveličal — pa Londončanom ni odveč, da stoje po pol ure pred časom tam in čakajo na trenutke. In bogve koliko krat je ta ali oni vso ceremonijo že videl in jo zna že na pamet. Ob takih prilikah, kakor so pogrebi angleških vladarjev, poroke med princii in princesami, ali pa rojstva prestolonaslednikov, takrat pa Anglež pozabi na ves svet — celo na vojsko bi pozabil, če bi kaj takega mogli privediti v vojnem času — in sanja počnevi in ponoči o trenutku, ko bo zaslišal "God save the King..." (Sedaj seveda namesto "King" — "Queen!").

No, in tako se je tudi ves London pripravil na kronanje angleške kraljice. Ogromni denarji so se potrošili za postavljanje odrov po ulicah, kjer se je pomikal spreved. Ljudje so se ustavljali in opazovali gradnjo. Ni jih manjkalo, ki so si že ob prvih podpornikih, ko še ni bilo videti, kako in kje bodo sedeži postavljeni, hoteli zagotoviti prostor in so povpraševali za odkup. Na stotine kilometrov električne žice so napeljali preko cest, po javnih postopjih in ranje obesili na milijone žarnic. Ves London se je zadnje noči pred kronanjem resnično kopal v električni luči. Koliko petard in raket so Londončani porabili v teh dneh, da ne bo nikdar mogoče ugotoviti. Otroci so imeli svojo zabavo, odrasli pa tudi.

Jaz sam sem skušal dobiti sedež ali vsaj stojišče na eni od tribun pri Marble Arch, pa sem bil prepozen. Je bilo že vse oddano. Za drugie se potem nisem zanimal, ker sem vedel, da tudi ne

bom več dobil. Pa mi je še bolj prav prišlo. Pri svojem znanu-Angležu sem potem vso ceremonijo in spreved gledal udobneje in na suhem — zunaj je namreč deževalo — na televiziji, ki jo ima moj znanec doma. In sem tako več in boljše videl, da ne govorim še o različnih komentarjih, ki so jih speakerji sproti dajali.

Ugotovil sem, da se je spreved, dolg dva kilometra, pomikal po enajstih širokih ulicah. Vsa pot je bila dolga deset kilometrov. Spreved je trajal tri četrt ure. Naprej se je kraljica odpeljala iz Buckinghamse palače (dvor) v Westminsterko opatijo, ki stoji za znanim parlamentom ob Tenzi. Iz opatije se je po opravljeni kronanski ceremoniji spreved pomikal mimo Whitehalla na ulico Pall Mall, zavil na St. James Street, od tam po Piccadillyju mimo Hyde Park Cornerja skozi Marble Arch po Oxfordski in Regentski cesti mimo Nelsonovega spomenika nazaj v Buckinghamsko palačo. Tribune so bile postavljene skoro ob vsej tej poti. Porabili so zanje nad 800 km jeklenega ogrodja, na tisoče litrov barve, da so tribune pobarvali itd. Tribune so pričeli postavljati že pred pol leta ter jih začeli podirati takoj po razhodu ljudstva. Okoli dva milijona ljudi je stalo, sedelo ali pa viselo v vseh mogočih položajih ob omenjenih ulicah, da so videli spreved.

Ta spreved je bil pa takle: 27 korakočih vojaških godb in 20 vojaških godb razpostavljenih na "strateških" točkah ulic, kjer se je spreved pomikal, vsega skupaj ok. 2000 godbenikov. Poleg tega je v sprevedu korakalo 10.000 vajakov, predstavljajočih 50 držav. Špirlir je držalo nadaljnjih 15.000 vajakov.

Oči vseh so seveda iskale kraljevo kočijo, ki tehta 4 tone in je vsa pozlačena. Vanjo so bili vpreženi štirje pari konj. Enemu od konjev je bilo ime Eisenhower. Kadar je kočija polno naložena: kralj ali kraljica, lakajji in prtijlaga, tehta v celoti 6 ton. Konji so morali kar dobro potegniti! Kočijaža pa ni na kozlu, pač pa konje vodijo jahači.

V katedrali se je vsa ceremonija odigrala po znanem starodavnem običaju. Kraljici je bilo videti, da je krona res težka: glave skoro ni upala premakniti. Televizijski operaterji so odlično snemali in smo lahko videli resnost, ki jo je kraljica izražala. Neki operater je pri vsej resnosti dogodka poskrbel tudi za zabavo, ko je opazil nekega starega lorda in nanj nameril aparat, na da bi ta za to vedel.

Revež se je namreč hotel usekniti, pa med metri blaga, ki ga je imel na sebi kot kronarjsko uniformo, ni mogel najti žepa, da bi prišel do roba. Iz nosu pa mu je kar kapljalo. Imel je, po vsem sodeč, močan rahod. Smeha je bilo pri gledalcih na televiziji na pretek. Churchill je za slavnost obesil nase najbrž vse medalje, kar jih ima. Skoro ni bilo videti, kakšen sukunjič je imel. Vsekakor pa je bil iz najboljšega angleškega blaga!

Med ceremonijo so v katedrali bučale znamenite orgle, ki so jih stražili štirje mehaniki z vsem orodjem za slučaj, če bi se kaj pokvarilo. Prepevalo je 400 pevcev, godlo pa zraven še 60 godbenikov in oddelek vojaških trompetarjev. Dobro, da niso bile vse melodije "forte" ali "fortissimo"!

V katedrali in po ulicah se je medtem podilo nad 1.000 časnikaarjev, fotografov, filmskih in televizijskih ope-

raterjev, ki so v 44 jezikih sporočali potek slavnosti in svet.

Londonski prometni urad je na predvečer in na dan kronanja s podvojeno brzino pognal po ulicah svojih 8.000 dvonadstropnih in navadnih omnibusov, 2.000 dvonadstropnih trolejbusov in 4.000 vagonov podzemne železnice, ki so jih sestavili v vlake po 8 voz in ki so vozili na dve minuti mimo 300 postaj zapletene podzemne mreže.

V zadnjih dveh dneh pred kronanjem je 10.000 vlakov pripeljalo na stotisoče radovednežev v London. Strašne gneče so bile na postajah: Charing Cross, Victoria, Waterloo, Cannon Street, London Bridge, Liverpool Street, Euston, King's Cross, St. Pancras in Paddington.

Tudi po zraku je priletelo nič koliko turistov na kronanje. 22 letalskih linij je delalo gnečo v zraku nad glavnim londonskim letališčem, med tem ko je na Northloteskem letališču blizu mesta 250 letal v zadnjih 24 urah, t. j. od 1. na 2. junij, vozilo v London v presledkih nekaj minut obiskovalce iz bližnjih krajev na evropskem kontinentu.

V vseh teh množicah, ki so se gnetle na razmeroma majhnem prostoru, pa je bilo malo nesreč. Prvo pomoč zaradi slabosti je dobilo nekaj nad 6000 oseb, ok. 300 pa jih je moralo ostati v bolnišnicah zaradi večjih poškodb. Da je bolniška služba dobro delovala, so razpočeli 250 reševalnih postaj z 8.000 strožniki.

Tatov pri vsem tem seveda ni manjkalo. Naivečjo škodo sta pač utrpela nek princ in princesa, ki so jima zlikovci iz nezavarovanega stanovanja, medtem ko sta onadva prisostvovala (Nadaljevanje na 4. strani)

Slovenci v Argentini

Buenos Aires

Tečaj o državnopravnih vprašanjih bo v nedeljo 5. julija točno ob pol deveti uri zjutraj na Victor Martinez 50. Predava g. notar Lesar o argentinski ustavi. Vabimo vse slušatelje, da se tečaja gotovo udeležbe.

G. OREHAR PREDSEDNIK JUŽNO-AMERIŠKE BARAGOVE ZVEZE

Na zadnjem sestanku plenuma Južno-ameriške Baragove zveze je bil namesto umrlega predsednika prelata dr. Odarja izvoljen za predsednika Južnoameriške Baragove zveze g. župnik Anton Orehar.

Občni zbor SDO. V nedeljo popoldne so imele članice SDO redni letni občni zbor. Na njem je bil izvoljen naslednji odbor: gđč. Katica Kovač, predsednica, gđč. Vera Kokalj, podpredsednica, gđč. Francka Krajnik, tajnica, gđč. Francka Strah, blagajničarka. To je ožji odbor. V širšem odboru so pa gđč. Pavci Maček, Olga Prijatelj in Sonja Čop, referentke za šport; gđč. Lenčka Zupan, referentka za petje, gđč. Tinica Glavan je pa gospodinja. V nadzornem odboru sta gđč. Zdenka Gornik in gđč. Martina Maček.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Petra Krajnika in njegove ge Ane, roj. Petek se je v San Justo rodil sin. Čestitamo! Nesreča. Na ulici v Buenos Airesu je podrl kolektiv go Giocondo Bitenc, ženo g. Stanka Bitenca. Ga Bitenceva je zadobila težje poškodbe ter se nahaja še vedno v zdravniški oskrbi v bolnišnici. Želimo ji skorajšnjo ozdravitev.

Mendoza

Tudi mi nismo od muh! Tako so dejali naši fantje, ko so brali, da se je tam v Sosneadu onegavi Janez z bikom boril. Šmentano, res nekoliko tvegano je takole pušiče zabadati v hrbet patagonskemu biku, pa čeprav ti dekleta ploskajo. Kaj pa, če bi te bik?...

Mi smo pa zapeli raje tisto "Jager gre na jago", namesto "Hrabro na boj torero". Je le bolje, kadar greš na dvo-boj z divjo živaljo, da si dobro oborožen in če že zgrešiš si le v hosti namesto pred gledalci. Tako smo se pomenovali v nedeljo med vožnjo v Tunuyan, kjer je naš "stari jager", gostoljubni Florjan, ki nam je pripravil nabite puške. Najprej nas je seveda povabil na prigrizek in smo lovili najprej za mizo in lovske uganjali. Seveda smo

se tako precej zakasnili in jo šele popoldne ubrali v hosto. Tu smo vprašali naša šega vodnika Florjana, kaj bomo lovili, pa nas je potolažil, da jo kvečjemu enkrat na leto tod — le primaha kak zajec. Da bi pume, ali kot mi pravimo, divje mačke, streljali, tudi ne kaže, ker bi morali globlje v pampo, pa je prekasno. Bomo torej pt'če! Flamengo?! Da, gospod Florjan jih je že nekaj snei z neba, nam pa se ne prikaže in prav sedaj ne, ko smo na jagi. Na vso jezo, bomo pa po vrabcih. Glavno, da pade. Vsek enega! Pet vrabcev: puška počí, eden nade, drugi štirje... Mrak se je že vlekel čez pampo, zato smo jo pobasali na jeep in gospod Hafner nas je odneljal, da smo še ob pravem času prišli na omnibus in s tem zaključili našo jago.

Društvo Slovencev v Mendoza bo priredilo domobransko proslavo dne 5. julija t. l. v dvorani pri Srcu Marijinem. Sv. mašo za padle protikomunistične žrtve pa bomo imeli v nedeljo 28. junija t. l. v cerkvi pri č. s. frančiškankah, ki bo z libero po sv. maši. Vse mendoške rojake iskreno vabimo.

Córdoba

Mala skupina nas je tu. Komaj dva ducata z vsemi prirastki, pa se vendar kar dobro držimo. Vsako 1. nedeljo v mesecu imamo slov. sv. mašo. K nam se tedaj pripelje iz 60 km oddaljenega mesta Jesus Maria požrtvovalni g. Levstek. Naš pevski zbor pod vodstvom agilnega g. Grdin-a Milana vsakokrat lepo prepeva, tako, da privabi k naši sv. maši tudi Argentinec, ki slovensko petje zelo hvalijo.

V tuk. kolegiju San Luis Gonzaga, kjer imamo Slovenci svojo mašo, so imeli 3. maja blagoslovitev novega razređa s svetim opravilom. Prednica kolegija je za to priložnost povabila naš pevski zbor, da bi pel slov. cerkvene pesmi. Pevovodja in pevcí pevskega zbora so se vabilu radi odzvali in so se za slovesnost še posebno dobro pripravili. In tako je 3. maja ubrano donela slovenska cerkvena pesem pri argent. službi božji, katere so se udeležili tudi odlični povabljeni gostje. Po končanem cerkvenem opravilu so vsi navdušeni pohvalili petje slov. pevskega zbora.

Da argentinski rojaki cenijo naš pevski zbor potrjuje tudi dejstvo, da so bili naši pevci vnovič naprošeni, da bi peli v nedeljo 14. junija t. l. v istem kolegiju pri službi božji hišnega kapla-

na, ki je imel tega dne rojstni dan. Tokrat je naš pevski zbor pel najlepše slovenske Marijine pesmi. Po končani službi božji se je kaplan iskreno zahvalil pevovodji za krasno petje ter je vse pevce tudi pogostil. Dejal je, da bi zelo rad ostal dalj časa v njihovi družbi, toda moral je oditi v drug kraj, da je tam imel še eno sv. mašo. V razgovoru s pevci je naglašal, da je bil ginjen nad lepoto slovenskih Marijih pesmi. Žal, da drugega besedila ni razumel kot samo Marija.

Pa tudi v gospodarskem oziru si tuk. Slovenci kar dobro pomagajo naprej. Trije že imajo svojo streho, četrti si jo postavlja sedaj, ostali pa tudi mislimo posnemati prve.

Samci so tu v manjšini. Kot pa čujemo, bo kmelu ohcet. Tudi naraščaja pričakujemo. Ob takih prilikah sicer ne zažigamo kresov in tudi z možnarji ne strel'amo, pač pa si krepko stisnemo desnico, ga zvrnemo kak kozarec in si želimo vse dobro in srečo.

SLOVENCİ PO SVETU

Kanada

Poroke. Poročili so se naslednji: Jože Kristan iz Št. Petra na Krasu in Lidija Marija Vettori iz Montesover (Trento), Italija; Stane Lamovšek iz Št. Ruperta na Dol. in Marija Lukac iz Murske Sobote; Alojzij Petrovič iz Horjula in Cvetana Cerar od Sv. Petra v Ljubljani; Stanislav Princ iz Ilirske Bistrice in Ana Buhnič iz Galca; Alojzij Dejak iz Ribnice na Dolenjskem in Anica Obreza iz Cerknice pri Rakeku; Milan Kirn iz Podgrada pri Ilirski Bistrici in Miroslava Krže iz Ribnice na Dolenjskem, Janez Levstik iz Dolenje vasi pri Ribnici in Vida Krže iz Ribnice na Dolenjskem. Vsem novoporočencem naše čestitke!

Rojstva. Rodili so se otroci v naslednjih slov. družinah: Kristina Obal, hčerka Matije in Marije, roj. Pečič; Marko Franc Sebanc, sin Feliksa in Angele, roj. Dejak; Roman — Jožef Bolta, sin Ignacija in Ivanke, roj. Platiša; Maja-Marija Ferizvovič, hčerka Safeta in Darinke, roj. Erjavc; Elizabeta-Ana Petrič, hčerka Franca in Franciške, roj. Mehle; Helena-Marija Tomšič, hčerka Franca in Rozalije, roj. Oselj; Janez Šibenik, sin Ivana in Marije, roj. Kuhel; Alenka Helena Vidmar, hčerka Vinka in Nade, roj. Della Savia; Marija Terezija Györköš, hčerka Jožeta in Wallburge, roj. Hrdina; Janez-Jožef Celar, sin Ivana in Antonije, roj. Žagar; Albert-Viktor Koščak, sin Franka in Ljudmile, roj. Mihevc; Edvard Franc Bolta, sin Franka in Alojzije, roj. Garbas. Srečnim družinam naše čestitke!

Ubogi bralci

"Slovenski Poročevalec" je v številki 93 z dne 20. aprila letošnjega leta objavil članek o razmerah v Argentini pod naslovom "Kriza v Argentini".

Ker je v Buenos Airesu Titovo poslaništvo z raznimi višjimi, srednjimi in nižjimi uradniki, tiskovnim atašejem itd. bi bilo pričakovati, da bodo poročila o Argentini v Jugoslaviji vsaj do neke mere točna. Toda komunist ne bi bil komunist, če ne bi pisal in govoril neresnice in potvarjal dejstev. To dokazuje tudi navedeni članek, ko opisuje razmere v Argentini. Posebno si pa lahko čestita tuk. poslaništvo in tiskovni ataše, ker je v citiranem članku 20. aprila napisano, da bo začel reševati argentinsko gospodarstvo Miranda.

Miranda, znani finančni in gospodarski strokovnjak, pa je umrl v Montevideo dne 21. februarja t. l. v Buenos Airesu na Charariti pa je bil pokopan dne 19 marca 1953.

Da resnica ni doma pri komunistih, smo vedeli. Kako je propadla pri njih tudi informativna služba, pa v dimo iz gornjega.

Prihrnite si čas in denar

Slovenec, višji uradnik pri pomembnem severnoameriškem industrijskem in trgovskem podjetju v Argentini, je na razpolago vsako soboto za nasvete in pomoč pri organizaciji, knjigovodstvu in upravi tudi manjših obrti in podjetij, in za praktično ter pravilno izvrševanje tukajšnje socialne in davčne zakonodaje.

Resni interesi naj pošljejo svoje naslove na Casilla de Correo No. 410 Correo Central, Capital. Tajnost zajamčena, honorar zmeren.

I.P. imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. Bs. Aires

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je dne 9. junija 1953 po kraški bolezni preminul naš dragi mož, očka, stari očka in brat

gospod JAKOB JURČEK,
bivši mesarski mojster in posestnik v Borovnici.

Pokopali so ga dne 10. junija 1953 na farnem pokopališču v Borovnici. Vsem ga topla priporočamo v molitev in prosimo, da ga ohranite v lepem spominu.

Marija, roj. Brancelj, žena; Gabrijela, por. Pregelj, in Franka, por. Gabrenja, hčerki; Joško, sin; Bogomil Pregelj in Vojo Gabrenja, zeta; Gabrijela, Marjanica in Tomažek, vnuki ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Borovnica, Blatna Brezovica, Ljubljana, Rarek.

Marsikdo še ne ve...

...da so novejši zgodovinarji poimenovali posamezna stoletja krščanske dobe takole: 1. stol — stoletje odrešenja; drugo — stoletje svetnikov; tretje — stoletje mučencev; četrto — stoletje cerkvenih očetov; peto — stoletje severnih barbarov; šesto — stoletje prava; sedmo — stoletje mohamedanstva; osmo — stoletje Saracenov; deveto — stoletje Normanov; deseto — stoletje nevednosti; enajsto — stoletje križarskih vojsk; dvanaajsto — stoletje verskih redov; trinaajsto — stoletje Turkov; štirinaajsto — stoletje topništva; petnaajsto — stoletje prenovitve; šestnaajsto — stoletje umetnosti; sedemnaajsto — stoletje mornarice; osemnaajsto — stoletje prebujanja narodov; devetnaajsto — stoletje letalstva in atoma.

Društveni oglasnik

V Ramos Mejia bo priredil krajevni odbor Društva Slovencev v nedeljo 12. julija prosvetno prireditvev takoj po slov. sv. maši. Na sporedu je petje cerkvenega pevskega zbora iz Ramos Mejia, predavanje g. ing. Albina Mozetiča, predsednika Društva o vtisih s potovanja po Evropi, ki ga je ravnokar opravil in na katerem je prišel v stik s Slovenci po raznih evropskih državah. Nato bodo sledila društvena poročila.

CERKVENI OGLASNIK

V nedeljo, 28 t. m. ob 8. uri bo darovana sv. maša za ranjkega prelata dr. Odarja v župni cerkvi sv. Jožefa v Lanusu.

Nameravate napeljati gorilni plin?

Anton Rupnik & Cia.

Vam napravi vse instalacije solidno in poceni. Zahtevajte proračun! Prihranili ste boste dosti pesov in potov. Sprejema tudi vodne in električne instalacije.

Obrnite se na

U R U G U A Y 1576

V. Madero. T. E. 652-0114, Matanza

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 38-0122 Buenos Aires

SOLSKE POTREBŠČINE:

Aktovke, zvezke vseh vrst, svinčnike, barvice, itd. itd.

Lepe albume raznih vrst in kakovosti

Slike slovenskih pokrajin

Potrebščine za pisarno, šolo in dom

Darila za razne prilike

Vam nudi

Santería y Papelería SANTA JULIA

Victor Martinez 39 - Buenos Aires

Posredujemo odpremo paketov v domovino, tako pri raznih trvd-kah, kakor tudi sicer odpremo paketov in zdravil iz Argentine in paketov z rabljeno obleko, za katere oskrbimo dezinfekcijo.

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

pol kvadre od Cabilda 2300

NAKIT IN URE SVETOVNIH ZNAMK

BUDILKE

PREDELAVA IN POPRAVILA ZLATNINE IN UR — točno in hitro.

(Naše stranke se lahko zglaste pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

"TRANSITO"

Encomiendas Internacionales

Prvovrstno blago — zajamčena dostava

PAKET DOSPE V JUGOSLAVIJO V 6. ALI 8. TEDNIH

BUENOS AIRES

No. 2 \$ 70.—

4,5 kg riža

No. 3 \$ 70.—

4,5 kg sladkorja

No. 6 \$ 180.—

2 kg surove kave

2,5 kg sladkorja

CANGALLO 439 - oficina 602 - VI.

No. 11 \$ 120.—

6 mesnih konserv

1,5 kg prekažene slanine

No. 18 \$ 120.—

4,5 kg sladkorja

4,5 kg riža

No. 20 \$ 120.—

9 kg sladkorja

No. 35 \$ 135.—

0,5 kg surove kave

8,5 kg sladkorja

Naročniki, ki naročajo pakete po pošti, naj plačajo po Giro-postal

proslavam, odnesli za 37.000 funtov šterlingov draguljev in zlatnine. (Mene tatovi niso skrbeli, ker nič nimam).

Ko se je kraljica že odpravila počivat in se je ljudstvo razšlo po domovih, da se spet vrne v vsakdanjo realnost, pa se je po ulicah razvila parada povsem drugačne vrste. Armada 200 cestnih pometalcev je z metlami, lopatami in kamioni začela čistiti na tone papirja, ostankov jestvin, razbitih steklenic in pohojenih cigaretnih ogorkov, ki jih je narod pometal po cestah, kjer so mnogi prebili v čakanju kar po 24 ur. Zanimivo je, da je od vseh množic prva zasedla svoj rezervirani prostor neka 80 let stara Angležinja. Ta je gotovo za monarhijo, ali ne?

K vsemu, kar sem ob pripravah na kronanje in v dneh slavnosti videl in slišal, pa je mogoče reči: Anglež ne bo zavrgel monarhije, pa čeprav mu povzroča velikanske stroške. Tu in tam je bilo mnogo godrnjanja čez vso zadevo, zlasti med laburisti, češ, tu trošimo, potem pa prosimo Amerikance za dolarje. Pa so vsi videli pri tem le vprašanje denarja, ne pa monarhije. So res Angleži! Razen komunistov, ki bi kraljico z dvorom vred najraje utopili v žlici vode, vsi, laburisti in konservativci še posebej, monarhijo krčevito drže pokonci. Jasnó, če pade krona, se razlete dragulji — kolonije in dominijoni.

Pa še nekaj: Scotland Yard se za kraljico in Churchilla ni toliko bala, kakor

se je za Tita, ko je bil v Londonu. Prva dva imajo radi — oba sta Angleža —, Tito pa jim je bil po vseh pravilih vsiljen gost. Po pripovedovanju mojih znancev so se Londončani zgražali, pa ne toliko nad policijo in Churchillom in Edenom, kolikor nad Titom, ker je bil tak strahopetec. Izvedelo se je namreč, da je bila vsa varnostna organizacija naprošena, če ne celo zahtevana, iz Beograda. Tito je vožnje v oklopnih avtomobilih in vlakih vajen, Londončani pa ne. Churchill se je z oklopnim avtomobilom, ki ga je tokrat posodil Titu, hotel zavarovati pred nemškimi bombami, ko se je vozil med napadi po Londonu. Tito pa hoče imeti tak avto v mirnem času?! Govorili so: "Se vozi, kakor so se vozili Stalin, Hitler in Musolini!" Pri vsej tragikomediji so pa londonski študentje poskrbeli za simboličen humor: eden se je napravil v maršalsko uniformo z rdečo zvezdo na kapi, drugi so se našemili v Scotland Yardске policaje, eden pa se je "oborožil" kot atentator in izvršil atentat na "Tita". Prava Scotland Yard je vso komedijo, ki je okoli stoječi publiki nad vse ugajala, — tu je bilo več radovednežev, kakor tam ob Temzi, kjer je koracal pravi Tito — prekinila ravno v višku: ko je Tito padel ubit. Tako se je vse končalo po Shakespearjevo, po angleško.

Dovolj za danes. Če bo še kdaj kaj zanimivega, se bom že oglasil, če se ne bo nihče drugi. Lepo pozdravljam.

I.P.